

POLITIKEN
MODTOG I GÅR37 læserbreve
og debatindlæg3 læserbreve og debatindlæg
handlede om organdonationVIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884Redaktionschef:
Mads Zacho
TeglskovDebatredaktører
Kenneth Lund,
Tarek Omar,
Milla MølgaardJourhavende
Milla MølgaardAnalyseredaktør
Poul Anders Aaroe
PedersenLederkollegiet
Marcus RubinKronikredaktør
Marcus RubinDebat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 12 00
Telefon, Kronik
33 47 24 03

1950'erne har ringet. De vil gerne have deres familieidealer tilbage

Hvis ikke vi i sundhedsvæsenet arbejder med en normkritisk tilgang, kommer vi til at marginalisere og diskriminere dem, som gennem deres seksualitet, familieform, hudfarve eller kønsudtryk skiller sig ud fra majoriteten.

SUNDHED

CAMILLA TVED, JORDEMODER OG
SEXOLOGISTUDERENDE

Som jordemoder taler jeg alt for ofte med mennesker, som på grund af deres seksualitet, kønsudtryk eller familieform har følt sig skidt behandlet i sundhedsvæsenet. Alt fra det lesbiske par, hvor lægen kommenterede den 'manglende faderfigur', og bøsseparret, der blev ignoreret til første jordemoderkonsultation, over en transmand, der har fået afvist fertilitetsbehandling, til et lesbisk par, som ønsker hjemmeinsemination med kendt donor, men ikke må.

For når du planlægger barn, er gravid eller nybagt forælder, tager alt omkring dig udgangspunkt i én ting: den heteroseksuelle ciskønnede (at være tilfreds med det køn, man blev tildelt ved fødslen, red.) hvide kernefamilie. Det gælder i sundhedssystemet med dets informationsmateriale, apps, fødselsforberedelse, konsultationer og behandling, og det gælder for litteratur, medier, debat, graviditets- og barselstilbud, reklamer og populærkultur.

Selv om man kunne have mistanke om, at vores idealbilleder af reproduktion og familiedannelse har hentet inspiration i en blanding af Det Gamle Testamente, 1950'ernes ugebladsreklamer og Donald Trumps våde drømme, er der intet karikeret ved effekten af dem. Normer er typisk usynlige for dem, der passer ind i dem, og de giver privilegier og fordele, som sjældent bemærkes, men for dem, som falder uden for normaliteten, bliver det anderledes synligt, hvad der er på spil. At den heteroseksuelle kernefamilie-

idyl for længe har slået revner på grund af udviklingen i fertilitetsbehandling, rettigheder og juridiske fremskridt for LGBTQ+-personer, solomødres muligheder, tårnhøje skilsmisseprocenter og sammenbragte familier, har tilsyneladende haft meget begrænset effekt på vores idealer og normer for køn, seksualitet og familier. Arbejdet med at rumme, spejle og inkludere LGBTQ+-personer og deres behov i forbindelse med familiedannelse går i snegletempo, og det er et paradoks, at selvom flere og flere familier stikker af fra normerne og går deres egne veje, forbliver de samtidig både alt for usynlige (vi taler ikke om dem og lader, som om de ikke findes) og alt for synlige (vi taler ikke om andet, men kun når vi tror, de ikke hører det).

SOM JORDEMODER arbejder jeg med familier – selve essensen af en social konstruktion. Familien er en bærende del i vores (lige så socialt konstruerede) samfund. Alt i mit fag drejer sig om kønsroller, familiedannelse, seksualitet og reproduktion, og fraværet af køns- og seksualitetsperspektiver på sundhedsuddannelserne er derfor slående. De studerende gives kun begrænsede værktøjer til at for-

holde sig kritisk til, hvordan normer og strukturer præger en jordemoders faglighed. Det, vi forstår som 'biologisk' og faktisk, falder fra hinanden ved et historisk tilbageblik eller en googlesøgning. For det, man forstår som naturligt i én sammenhæng, er det ikke i nabolandet. Det, man forstod som sygt og patologisk i går, er det ikke i dag. Det, der er en sundhedsfaglig vejledning i én verdensdel, er stik modsat i en anden.

'Biologi' og 'natur' er ikke neutrale de facto-begreber, og enhver feminist og LGBTQ+-person vil behandle dem med sund skepsis, ikke mindst fordi alle krav om rettigheder til minoritetsgrupper altid er blevet afvist under henvisning til netop natur og biologi. Med andre ord: Hvis ikke vi i sundhedssystemet arbejder med en normkritisk tilgang, kommer vi til at marginalisere, stigmatisere og diskriminere dem, som gennem deres seksualitet, deres familieform, deres hudfarve, deres krop og deres kønsudtryk skiller sig ud fra majoriteten.

AT VI I SUNDHEDSVÆSENET udøver homofobi, transfobi, sexismen og racisme, er vel-dokumenteret i forskning i ulighed i sundhed. Det kræver selvsagt flere res-

Tegning: Claus
Nørregaard

“
At vi i sundhedsvæsenet udøver homofobi, transfobi, sexismen og racisme, er vel-dokumenteret i forskning i ulighed i sundhed

sourcer til et overbebyrdet og nedslidt sundhedsvæsen, hvilket er en politisk prioritering, men desværre viser samme forskning, at jordemødre, læger og sygeplejersker 'på eget initiativ' lader fordomme, stereotyper, antagelser og gætværk præge behandlingen af bl.a. LGBTQ+-personer.

Forleden stødte jeg på sætningen *Do your own work. Or you become work for someone else*. Sætningen sigter til, at selv om man bryder med normen ved at være lesbisk og gravid med to fædre, venter barn med en god ven, eller er en gravid mand, så er man ikke forpligtet til at forklare sine personlige valg, sine seksuelle præferencer, sin kropshistorie, eller hvordan man vil opdrage sit barn.

Man har krav på at blive mødt med respekt for sine valg, herunder hvordan man gerne vil tales til, og om, og man har krav på, at sundhedspersonalet opbevarer et minimum af viden om ens livs- og helbredsforhold.

Opstår der spørgsmål, undren eller moralsk panik hos sundhedspersonale ved mødet med en normbrydende gravid, så er løsningen for personalet *to do your work* og tage ansvar for situationen. Dette indebærer ikke at insistere på at si-

SERIE

Pride

På lørdag går det årlige prideoptog igennem Københavns gader.

Men priden er ikke kun en fest. Det er også anledning til at sætte fokus på de fortsatte udfordringer, LGBT-befolkningen møder.

Hver dag i denne uge bringer vi et indlæg om emnet.

ge 'far og mor', fordi man ikke gider sige partner, eller sige 'hun', når man venligt bliver bedt om at sige noget andet, eller at påstå, at medmødre ikke kan amme barnet, fordi man synes, det er mærkeligt. Der er et konkret stykke arbejde at gøre med at opøse viden og at arbejde med egne fordomme, erfaringer og privilegier. På politisk niveau gælder det om at få brudt med det karikerede familie- og kønsbillede, som man ofte ureflekteret fastholder. Det gælder både hos Sundhedsstyrelsen, for hospitalsledelserne, for regioner, for kommuner, for den private sundhedssektor og for sundhedsuddannelserne.

Repræsentation betyder noget. Det betyder noget for folk at kunne se sig selv genspejlet og vide, at man er velkommen, det gælder for patienter såvel som for ansatte. 40 procent af alle LGBTQ+-personer er ikke åbne om deres seksualitet og/eller kønsidentitet på arbejdspladsen, og dette handler derfor også om arbejdsmiljø. Så når flere og flere sundhedsfaglige fagforeninger vil 'fejre mangfoldigheden' til den årlige pride, har det derfor en vigtig signalværdi. Men den skal følges op af konkret handling for at være andet end tomme ord.

KRONIKEN

15. august 2018

Vi går efter magten for at forandre magten

UFFE ELBÆK

Klimakrisen ændrer alt – og derfor skal vi selvfølgelig også ændre, hvordan en regering og dens ministerier ser ud og arbejder. Det præsenterer vi her vores bud på.

Uffe Elbæk er statsministerkandidat og politisk leder af Alternativet

JEG VILLE ønske, at det ikke var tilfældet, men sommeren 2018 har med sin historiske tørke og ekstreme varme i den grad understreget, hvorfor vi i Alternativet stiller os til rådighed til at lede landet.

Sommeren har med sine talrige naturbrande, med – ifølge Statens Serum Institut – omkring 250 danske dødsfald affødt af hedeølgen og med et anslået indtægtstab på over 6 milliarder kroner i landbruget gjort det fuldstændig klart, hvorfor der lige nu – ikke om 5 eller 10 år, men allerede ved næste valg – er brug for en regering, der sætter klimakampen øverst på dagsordenen. Allerøverst.

Sommeren 2018 har vist, hvad der er i vente, når klimakrisen banker på døren. Det er et wake-upcall, som ingen ansvarlige politikere kan sidde overhørigt. Det er et wake-upcall til hver eneste af os samfundsborgere, der nu – hvis vi ikke allerede har gjort det – må tage stilling til, om vi vil være en del af løsningen eller en del af problemet. Om vi vil give en planet videre til de næste generationer, det er muligt at leve på.

Forleden skrev to fagforeningschefer her i Politiken, at det er på tide, at også fagbevægelsen kommer ind i klimakampen, for »hvad nytter det udelukkende at kæmpe for bedre løn og arbejdspladser, hvis klimaforandringerne ødelægger verden«, spurgte de retorisk. Intet, er svaret selvfølgelig.

Der er ingen jobs på en død planet. Så

BRYDNINGSTID. Tørken denne sommer har understreget faren fra klimaforandringer. Der er behov for en ny slags regering. Foto: Mads Claus Rasmussen

kort og præcist kan det sættes op. På den måde kan man sige, at klimakampen annullerer alle andre politiske spørgsmål (eller i hvert fald sætter dem i anden række). For hvis ikke vi formår at redde planeten, inden ekstremt og farligt vejr bliver normalen, inden mangel på rent drikkevand og hungersnød bliver realiteten, inden kampen om stadig knappere ressourcer fører til konflikt og krig, inden økosystemerne kollapse og fører til dyrs og planters masseuddøen, ja, så kan det være lige meget, om væksten i den of-

fentlige sektor er på 0,7 eller 0,8 procent, om der gennemføres topskattelettelser, og om man går med hovedbeklædning eller ej.

SÅDAN SER VI i hvert fald på det i Alternativet. Indsatsen mod klimaforandringerne er vor tids største udfordring.

Det her er vores moment. Det er nu, vi skal vise, hvad vi er gjort af. Det er nu, vi skal samle os i meningsfulde fællesskaber og vise, hvad vi sammen kan opnå, hvis vi sætter os det for.

Menneskeheden er til eksamen, og det er ikke tilladt at kikke. For det er livet på planeten, som vi kender det, der er på spil. Og når ingen andre statsministerkandidater vil sætte alt på et bræt for klimaet, så gør vi det. Skrevet med al mulig respekt for såvel Mette Frederiksen som Lars Løkke Rasmussen har de – sådan ser det i hvert fald ud, når man vurderer deres politik – ikke indset situationens alvor. Næste valgperiode er vores bedste

“
Sommeren 2018 har vist, hvad der er i vente, når klimakrisen banker på døren

chance for at vende udviklingen, inden det er for sent. Så det er nu, der gælder.

Den opgave er vi klar til at løfte i Alternativet. Og det fører vi bevis for nu. På fredag præsenterer vi på folketingsgruppens sommergruppe vores regeringsprogram og vores bud på god regeringsførelse. Konkret finansiering, konkret politik, konkret forandring.

Vi indfrier det løfte, vi gav, da Alternativet blev grundlagt som parti og politisk bevægelse 27. november 2013. 'Der er også alternativet', lød det tilsyneladende banale budskab dengang.

Der er altid et alternativ, lovede vi. Selvfølgelig er det ved valget i 2015 måske endnu ikke

NU STÅR VI SÅ her over 3 år senere. Valgperioden rinder snart ud, og det, der begyndte som en skitse, en forestilling om noget andet eller et drømmende håbefuldt omrids, er trin for trin blevet fyldt ud, i takt med at vi har præsenteret stribevist af politiske udspil og fuldt finansierede forslag.

Spinkle blyantstreg er blevet til fed (grøn) tusch. Vi har fyldt farver ud til kanterne, andre gange har vi tegnet uden for stregerne, når realiteterne har kaldt på det. Og nu tager vi så endnu et skridt og fortæller, hvordan Alternativet vil lede landet, hvis vi får opbakningen til det.

De svar skylder vi – selvfølgelig. Især når vi stiller os til rådighed som statsministerparti.

Vi svarer altså på, hvad ministerierne skal hedde, og hvad de skal fokusere på, hvis vi får magten.

Vi svarer på, hvordan vi vil sikre, at klimakampen ikke kun kæmpes fra Klimaministeriet, men at indsatsen mod klimaforandringerne bliver løftet af hele regeringen, ja, hele landet.

Med fuld finansiering præsenterer vi en lang række tiltag, der viser, at en gennemgribende og seriøs grøn omstilling af hele samfundet ikke bare er nødven-